

GYÓGYPEDAGÓGIAI NEVELŐINTÉZET ALAPÍTÁSA BARANYA MEGYÉBEN (1955-1956)

Szerző: **HODÁSZ Kata**, I. évfolyam (hodaszkata1309@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. MOLNÁR-KOVÁCS Zsófia** tanszékvezető adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar
„Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, Pedagógiatörténet és
Nevelésfilozófia Program

1955 szeptemberében bentlakásos gyógypedagógiai nevelőintézet létesült Baranya megye és Pécs város fogyatékossgal élő gyermekeinek befogadására. A dolgozat a pécsi Állami Gyógypedagógiai Nevelőintézet megszervezésének előzményeit és körülményeit, működésének első évét mutatja be. A kutatás – eddig feltáratlan intézményi dokumentumok, levéltári források alapján – célul tűzte a pécsi Állami Gyógypedagógiai Iskola, majd (1955-től) Gyógypedagógiai Nevelőintézet teljes (1946-1966 közötti) történetének feltárását, melynek második jelentős szakaszának kezdetét, az 1955 és 1956-os évet járja körül a dolgozat. A kutatási kérdések az értelmi fogyatékossgal élő gyermekek iskoláztatása, a nevelőintézet létesítésének eseménytörténeti jellegű feltárása, az intézmény oktató-nevelő munkájának feltérképezése, valamint az országos történelmi események hatásának vizsgálata mentén körvonalazódnak. A vizsgálat elsősorban primer forrásokon alapul, melyek lelőhelye a Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Vármegyei Levéltára. A források feldolgozásánál a hagyományos megértő módszer alkalmazása, a forrás-, dokumentum- és szakirodalom-elemzés módszere kerül előtérbe. A kutatási eredmények által képet kapunk a fogyatékossgal élő gyermekek intézményes nevelésének mérföldköveiről, az iskola és az internátus mindennapjairól, a Baranya megyei Áttelepítő Bizottság és Nevelési Tanácsadó munkájáról, valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc iskolát érintő hatásairól.

Kulcsszavak: **gyógypedagógia-történet, iskolatörténet, 20. század, Baranya megye, értelmi fogyatékossg**

**THE FOUNDATION OF SPECIAL EDUCATION BOARDING SCHOOL IN
BARANYA COUNTY
(1955-1956)**

In September 1955, a boarding school for children with disabilities was established in Baranya County and the city of Pécs. This paper gives an overview of the background and circumstances of the establishment of the State Institute for Special Education in Pécs, and the first year of its operation. The aim of the research is to reveal the complete history of the State School of Special Education (from 1955). Followed by the Special Education Boarding School (from 1946 to 1966) discovers the beginning of the second significant period of the school, between 1955 and 1956. The main research questions are outlined along the lines of the schooling of children with intellectual disabilities, the historical background of the institution's establishment, the educational work of the institution and the impact of national historical events. The analysis is based mainly on primary sources from the Hungarian National Archives of Baranya County. In the processing of the sources, the traditional method of understanding, the method of source, document and literature analysis will be applied. The research findings provide a better understanding of the milestones of the institutional education of children with disabilities, the everyday life of the school and the boarding school, the work of the Baranya County Resettlement Committee and the Educational Counselling Centre, as well as the impact of the 1956 Revolution and the 1956 War of Independence on schools.